O „floare şi doi grădinari” în versiune italiană

(Grigore Constantinescu – 21 martie 2011)

Seria producţiilor prezentate în Studioul experimental de operă şi balet „Ludovic Spiess” al Operei Naţionale Bucureşti se aliniază promovării vocilor tinere, lucrărilor nu îndeajuns cunoscute, recitalurilor de maeştrii.

Cel mai recent proiect încadrat în tematica „Opera rara” aduce în atenţia publicului şi artiştilor o lucrare pe care nici măcar compozitorul nu a avut prilejul de a o vedea montată pe vreo scenă de teatru, în timpul vieţii – opera comică într-un act **Rita ou le mari battu** de Gaetano Donizetti. Libretul lui Gustave Vaëz îi propunea compozitorului o variantă a „triungului conjugal”, subiect care, într-un fel, poate fi oricând actual. Pe o muzică vioaie şi agreabilă, ceea ce nu înseamnă şi uşor de cântat, Donizetti se amuză repovestind momentul unei relaţii de cuplu, în care doi bărbaţi şi-ar dori, din cauze diferite, să scape de o femeie frumoasă dar... scorpie.

Invitaţia adresată melomanilor de către SEOB a fost sortită succesului, cu atât mai mult cu cât, la oferta acestei prime audiţii naţionale, se adaugă meritele unei regii inventive şi lucrate cu minuţia artizanală a bijutierului de către Cătălin Voineag, cel care, împreună cu traducătoarea recitativelor, Otilia Dorotea Borcea, a adaptat libretul într-o versiune scenică „de buzunar”, potrivită foyerului galben al Teatrului. În intenţiile sale, regia este secondată cu originalitate cromatică şi formule scenice „dell arte” de creativitatea plastică a lui Dragoş Abagiu. Ambii semnatari ai montării sunt debutanţi în stagiunea Operei Naţionale, atrăgând atenţia asupra unui potenţial valabil de creatori pentru teatrul muzical. Merită subliniată valoarea celor două distribuţii de premieră pe măsura personajelor propuse de compozitor şi libretist. Prim-planul ne îngăduie să o descoperim pe frumoasa scorpie Rita, plină de vervă, talent scenic şi voce maleabil adaptată comediei belcantiste – soprana Rodica Vică (masterandă UNMB). În paralel, soprana Veronica Anuşca subliniază în acest rol linia vocală cu lejerităţi, în folosul expresiei romantice unite cu comedia. Cei doi soţi virtuali sunt reprezentaţi de juvenilul Ovidiu Ciucuriţă – Beppe (absolvent de master la Universitatea de Vest din Timişoara), care se joacă, în ambele distribuţii, cu rolul, fizicul şi glasul de tenor lejer, şi de solistul ONB, Vasile Chişiu – Gasparo, în rivalul tenorului, ca bariton şi bărbat trecut prin viaţă, susţinător muzical al tipului de **macho** („...nevasta trebuie bătută, dar nu omorâtă” cântă el ca soţ cu experienţă). Mai tânărul Mihail Dogotari (masterand UNMB), pluseată aici pe formula unei voci frumoase care, ca şi vârsta, înnobilează personajul lui Gasparo. Cvasi orchestra – acompaniamentul de pian – „sună” bine sub mâna Lidiei Butnaru, mişcarea scenică a Mariei Popa umple spaţiul îngust- lung al foyerului cu vârtejurile cerute de subiect, iar Cornel Vladu, ca întotdeauna, aduce nuanţa de culoare în luminile spectacolului.

O premieră cu public bine dispus şi, probabil, dornic să revină, **Rita** de Donizetti poate fi apreciată nu numai ca o restituire preluată din arhive, ci şi un argument în favoarea acestui mare compozitor romantic italian pentru care teatrul cu muzică a reprezentat într-adevăr masca tradiţională de carnaval, unde se îmbină „râsul şi plânsul”.